

 نام آموزشگاه: سبلان علم (متوسطه دوم)		اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۶ مشهد مقدس		سوالات امتحان درس: فنون ادبی ۲
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/۱۶	پایه تحصیلی: یازدهم انسانی		نوبت امتحانی: اول
مدت امتحان: ۷۰	تعداد صفحات: ۵	تعداد سوالات: ۲۲	شماره صندلی:	نام و نام خانوادگی:

بارم	شماره
۰/۲۵	۱
۰/۲۵	۱
۰/۲۵	۱
۰/۷۵	۲
۰/۵	۳
۰/۷۵	۴
۱	۵

درستی و نادرستی هر یک از عبارتهای زیر را بنویسید.

الف) مهمترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی «جامع التواریخ» است که به نثری مصنوع نوشته شده است.

ب) جامی، معروف ترین شاعر قرن نهم، کتاب «بهارستان» خود را به سبک بوستان نوشت.

پ) خواجهی کرمانی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان دهنده استادی او در شاعری است.

الف) با تلفیق و در آمیختن عشق و عرفان، غزل فارسی را به کمال رساند.

ب) اثر معروف «المعجم فی معاییر اشعار العجم» از نخستین و مهمترین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.

پ) «تاریخ گزیده» در برگزیده تاریخ پیامبران و خلفای چهارگانه و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ ه. ق است.

کتاب موش و گربه اثر است.

هر یک از ویژگی های زیر، مربوط به کدام یک از قلمروهای سه گانه سبک عراقی است؟

الف) توجه به بیان و بدیع (ب) کمی لغات فارسی اصیل و افزونی لغات عربی

پ) شعر در دوره سبک عراقی از دربار خارج شده، قصیده از رونق افتاد.

نوشته زیر را بخوانید و یک ویژگی زبانی و یک ویژگی ادبی آن را بنویسید.

بارم	شماره
	<p>«پس از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد. عشق نتیجه محبت حق است.»</p>
۰/۷۵	<p>۶ جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید.</p> <p>الف) نثر فنی کم کم در قرن هفتم ضعیف می شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از بین می رود. تا آنجا که نثر در اکثر کتابهای این دوره جای نثر را می گیرد.</p> <p>ب) ملاً حسین واعظ کاشفی، را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.</p>
۰/۲۵	<p>۷ وزن واژه گروه اسمی (جان بی جمال جانان) در کدام گزینه درست می باشد؟</p> <p>الف) - - - U - - - (ب) U - U U - - -</p> <p>ج) - - U - U - - - (د) U - - - U U - - -</p>
۰/۲۵	<p>۸ کدام یک از گزینه های زیر وزن متفاوت دارد؟</p> <p>الف) سعادت ب) مداوم ج) همسانی د) نبینم</p>
۱	<p>۹ وزن واژه خوشه های هجایی زیر را بنویسید.</p> <p>الف) - - U - - ب) - U U - پ) - - U U ت) - - U - -</p>
۱	<p>۱۰ در هر یک از عبارات زیر، واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>الف) درنگ های پایان هر پایه، (مرز پایه های آوایی - همسنگی این پایه ها) را به ما نشان می دهند.</p> <p>ب) (وزن - هجایی) شعر حاصل چینش به سامان این پایه های آوایی با ارکان عروضی است.</p>

بارم		شماره								
۲/۵	<p>بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید. سپس وزن واژه و خوشه های هجایی هر یک را در خانه ها قرار دهید.</p> <p>ای ساریان آهسته ران کارام جانم می رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود</p> <table border="1" data-bbox="165 443 1436 779"> <tr> <td data-bbox="165 443 1193 524">پایه های آوایی</td> <td data-bbox="1193 443 1436 524"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="165 524 1193 604"></td> <td data-bbox="1193 524 1436 604"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="165 604 1193 685">وزن واژه</td> <td data-bbox="1193 604 1436 685"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="165 685 1193 779">خوشه های هجایی</td> <td data-bbox="1193 685 1436 779"></td> </tr> </table>	پایه های آوایی				وزن واژه		خوشه های هجایی		۱۱
پایه های آوایی										
وزن واژه										
خوشه های هجایی										
۰/۷۵	<p>در بیت زیر، تشبیه فشرده (بلیغ) غیر ترکیبی را بیابید و ارکان اصلی آن را بنویسید.</p> <p>منم کشتی در این بحر و نشاید که بر من باد سرگردان فرستی</p> <table border="1" data-bbox="376 994 1270 1164"> <tr> <td data-bbox="376 994 660 1075">تشبیه فشرده غیر ترکیبی</td> <td data-bbox="660 994 944 1075">مشبه</td> <td data-bbox="944 994 1270 1075">مشبه به</td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 1075 660 1164"></td> <td data-bbox="660 1075 944 1164"></td> <td data-bbox="944 1075 1270 1164"></td> </tr> </table>	تشبیه فشرده غیر ترکیبی	مشبه	مشبه به				۱۲		
تشبیه فشرده غیر ترکیبی	مشبه	مشبه به								
۰/۵	<p>در بیت زیر مجاز و قرینه را مشخص کنید.</p> <p>یکی دشت با دیدگان پر ز خون که تا او کی آید ز آتش برون</p>	۱۳								
۱	<p>در هر یک از متنهای زیر، ادات تشبیه را بیابید و بنویسید.</p> <p>الف) آورده اند که در ناحیه کشمیر، متصدی خوش و مرغزاره ای نزه بود که در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی</p> <p>ب) چو خورشید بر چرخ بنمود تاج زمین شد به کردار تابنده عاج</p>	۱۴								
۱	<p>معنای نهاده (حقیقی) و نانهاده (مجازی) را در واژه های مشخص شده، بررسی کنید.</p> <p>الف) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست که دون همتانند بی مغز و پوست مغز (معنی نهاده): (معنی نانهاده):</p> <p>ب) شما چه می دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است. خاک (معنی نهاده): (معنی نانهاده):</p>	۱۵								

شماره	بارم								
۱۶	<p>تشبیه فشرده (بلیغ) ترکیبی در بیت زیر را به یک تشبیه گسترده تبدیل کنید.</p> <p>از کیمیای مهر تو زر گشت روی من آری، به یمن لطف شما خاک زر شود</p>								
۱۷	<p>در کدام یک از بیت های زیر، واژه «سر» در معنی نهاده و در کدام، در معنی نانهاده (مجاز) به کار رفته است؟</p> <p>الف) نشسته برو شهریاری چو ماه یکی تاج بر سر به جای کلاه</p> <p>ب) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم وزین درخت همین میوه غم است برم</p>								
۱۸	<p>یک تشبیه گسترده بسازید که «درخت» در آن مشبّه به باشد.</p>								
۱۹	<p>ارکان تشبیه را در بیت زیر نشان دهید.</p> <p>گرچه بی طاقتم چو مور ضعیف می کشم نفس و می کشم بارت</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>مشبه</th> <th>مشبه به</th> <th>وجه شبه</th> <th>ادات تشبیه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	مشبه	مشبه به	وجه شبه	ادات تشبیه				
مشبه	مشبه به	وجه شبه	ادات تشبیه						
۲۰	<p>در کدام بیت، تشبیه فشرده (بلیغ) ترکیبی به کار رفته است؟ ارکان آن را نشان دهید.</p> <p>الف) هیچ شک نیست که روزی اثری خواهد کرد تیر آهی که به وقت سحر انداخته ایم</p> <p>ب) نه این ریسمان می برد با منش که احسان کمندی است در گردنش</p>								
۲۱	<p>متن زیر از کتاب «مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد» نجم الدین رازی از نویسندگان معروف سبک عراقی در قرن هفتم است. پس از خواندن متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید:</p> <p>«ایشان چه سلطان، چه دربان، چه خاقان، چه دهقان؛ اگرچه در زیرژنده اند، با دل های زنده اند: با مُلک ژنده پوشان، سلطان چه کار دارد؟ در بزم دُرد نوشان، خاقان چه کار دارد؟ ولیکن سعادت عظمی و دولت کبری در آن است که صاحب همّتی را سلطنت مملکت دین و دنیا کرامت کنند. چنانکه داود را این مرتبه ارزانی داشتند که: یا داود، اَنَا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةَ فِي الْاَرْضِ.»</p> <p>الف) دو ویژگی زبانی این نوشته را بنویسید.</p> <p>ب) به دو ویژگی ادبی این نوشته اشاره کنید.</p> <p>پ) این نوشته به کدام دیدگاه فکری توجه دارد؟</p>								

شماره	بارم
۲۲	<p>شعر زیر را از نظر تاریخ ادبیات و سبک عراقی بررسی کنید.</p> <p>«تیز دَوم، تیز دَوم تا به سواران برسم خوش شده ام، خوش شده ام، پاره آتش شده ام خاک شوم، خاک شوم تا ز تو سرسبز شوم چرخ بود جای شرف، خاک بود جای تلف عالم این خاک و هوا گوهر کفر است و فنا هیچ طبیبی ندهد بی مرضی حَبّ و دوا</p> <p>نیست شوم، نیست شوم تا بر جانان برسم خانه بسوزم بروم، تا به بیابان برسم آب شوم، سجده کنان تا به گلستان برسم باز رهم زین دو خطر، چون بر سلطان برسم در دل کفر آمده ام تا که به ایمان برسم من همگی درد شوم تا که به درمان برسم» (مولوی)</p>
-	موفق باشید
۲۰	

موفق باشید	جمع بارم
------------	----------

تصحیح و نمره گذاری		نام و نام خانوادگی مصحح / دبیر	
با عدد	با حروف	با عدد	با حروف
		امضاء:	امضاء: